



NORGES HØYESTERETT

Den 14. mars 2019 avsa Høyesterett bestående av dommerne Indreberg, Normann, Bergsjø og Falch og kst. dommer Lindsetmo dom i

HR-2019-509-A, (sak nr. 18-175834STR-HRET), straffesak, anke over dom:

I.
A (advokat Jon Anders Hasle – til prøve)

mot

Påtalemyndigheten (statsadvokat Tomasz Edsberg)

II.
Påtalemyndigheten (statsadvokat Tomasz Edsberg)

mot

A (advokat Jon Anders Hasle – til prøve)

S T E M M E G I V N I N G :

- (1) Dommer **Normann**: Saken gjelder anke over lovanvendelsen, saksbehandlingen i form av mangelfulle domsgrunner og straffutmålingen ved domfellelse for drap ved filleristing av spedbarn.
- (2) Oslo statsadvokatembeter satte ved tiltalebeslutning av 3. februar 2017 A, født 00.00.1986, under tiltale for overtredelse av:

"Straffeloven (1902) § 233 første jf annet ledd for å ha forvoldt en annens død. Det foreligger særdeles skjerpene omstendigheter idet det særlig legges vekt på at overtredelsen er begått mot et spedbarn og har karakter av mishandling.

Grunnlag er følgende forhold:

Ved gjentatte anledninger i ukene forut for onsdag 17. desember 2014, på bopel i --- vei 00 i Oslo, ristet, dunket og holdt A sin sønn B, født 00.00.2014, med slik kraft at han ble påført flere ribbensbrudd, netthinneavløsning, brudd i hodeskallen og flere blødninger i hjernen. Barnet døde lørdag 20. desember s.å. kl. 15:45 av hodeskadene."

- (3) For Oslo tingrett gjaldt tiltalen legemsbeskadigelse med døden til følge, begått under særdeles skjerpene omstendigheter, jf. straffeloven 1902 § 229 tredje straffalternativ, jf. § 232. Tiltaltes samboer – barnets mor – var tiltalt for passiv medvirkning. Under hovedforhandlingen i tingretten la møtende aktor ned påstand om at A i stedet ble dømt for forsettlig drap under særdeles skjerpene omstendigheter.
- (4) Oslo tingrett avsa 11. januar 2017 dom med slik domsslutning:
- "1. A, født 00.00.1986, dømmes for overtredelse av straffeloven (1902) § 233 annet ledd til en straff av fengsel i 17 – sytten – år.**
- Varetekt kommer til fradrag med 318 dager.**
- 2. C, født 00.00.1984, frifinnes."**
- (5) Dommen er avsagt under dissens, idet den ene meddommeren ikke fant det tilstrekkelig bevist at A hadde drapsforsett.
- (6) A anket dommen til Borgarting lagmannsrett.
- (7) Ved Borgarting lagmannsretts dom 4. januar 2018 ble A funnet skyldig i forsettlig drap begått under særdeles skjerpene omstendigheter. Straffen ble satt til fengsel i 16 år. Han ble også dømt til å betale 200 000 kroner i oppreisningserstatning til det avdøde barnets mor.
- (8) A anket dommen til Høyesterett, som tillot anken over straffutmålingen fremmet. Under saksforberedelsen for Høyesterett avsa Høyesterett utenom anken dom der lagmannsrettens dom med ankeforhandling ble opphevet, jf. HR-2018-587-U. Bakgrunnen var at det var tvil om lagretten hadde forstått skyldkravet – forsettsformen dolus eventualis – riktig.
- (9) Ny ankeforhandling ble holdt i Borgarting lagmannsrett i perioden 4. til 20. september 2018. Lagmannsretten var ved ankeforhandlingen satt med lagrette i medhold av den nå opphevede straffeprosessloven § 352.
- (10) Borgarting lagmannsrett avsa 2. oktober 2018 dom med slik domsslutning:
- "1. A, født 00.00.1986, dømmes for overtredelse av straffeloven (1902) § 233 første ledd jf. andre ledd til fengsel i 14 – fjorten – år. Til fradrag i straffen kommer 948 dager for utholdt varetekt.**
- 2. A dømmes til å betale 200 000 – tohundretusen – kroner i oppreisningserstatning til C innen 2 – to – uker fra denne dommen er forkynt."**
- (11) Både A og påtalemyndigheten har anket lagmannsrettens dom til Høyesterett. As anke gjelder lovanvendelsen, saksbehandlingen og straffutmålingen. Han har prinsipalt gjort gjeldende at lagmannsrettens dom må oppheves, fordi lagmannsretten har anvendt

forsettsformen dolus eventualis uriktig, og at det under enhver omstendighet er mangler ved domsgrunnene. Subsidiært har han anført at straffen er for streng, herunder at lagmannsretten uriktig har lagt til grunn at det dreier seg om drap begått under særdeles skjerpene omstendigheter, jf. straffeloven 1902 § 233 andre ledd.

- (12) Påtalemyndigheten har anket over straffutmålingen og har gjort gjeldende at den utmålte straffen er for mild.
- (13) *Mitt syn på saken*
- (14) Lagmannsretten har i sine straffutmålingspremisser lagt følgende faktum til grunn:

"Om morgenen 17. desember 2014 ringte tiltalte til AMK-sentralen og beskrev at sønnen B, som da var ca. 10 uker gammel, var dårlig. Han og barnets mor ... fikk ikke kontakt med barnet, som var tom i blikket, blek og kald og kunne bli avvekslende stiv og slapp. Ambulansepersonell kom raskt til stedet, og B ble kjørt til Ahus der han fikk stabiliserende behandling. B ble deretter kjørt videre til Rikshospitalet. Der ble det konstatert omfattende hjerneskadene. Skadene var i alle deler av hjernen med unntak for hjernestammen. Han ble operert, men døde tre dager senere av hjerneskadene.

Ved innleggelsen 17. desember 2014 hadde B både nye og gamle blødninger under den harde hjernebarken. Han hadde flere infarkter i hjernen, netthinneløsning og øyebunnblødning i det venstre øyet, blødninger langs ryggraden, nye og gamle ribbensbrudd, et mindre brudd i bakre del av kraniet og to ferske blåmerker i pannen. Blødningene under den harde hjernebarken hadde ført til at hodet hadde økt påfallende i omkrets, og huden over fontanelen – det bløte punktet spedbarn har på toppen av hodet – var hard og utspent. Han klarte ikke å puste selv, og verken øynene eller kroppen ellers reagerte på stimuli.

...

På bakgrunn av rettsmedisinernes funn og forklaringen til nevrokirurgen som opererte B 17. desember 2014, er det bevist ut over rimelig tvil at blødningene under den harde hjernebarken skyldes ytre vold. Barnet har vært undersøkt for alle kjente medisinske tilstander som kan forårsake eller forsterke slike blødninger, uten at det er funnet indikasjon på noen slik tilstand. Det foreligger ingen opplysninger om at B har vært utsatt for en fallulykke eller lignende som kan forklare skadene.

Skadene er derimot godt forenlig med skader etter svært kraftig risting – filleristing – av spedbarn, også kalt 'shaken baby syndrom'. Ved filleristing av spedbarn kan blodårer som forbinder hjernen med den harde hjernebarken ryke og skape blødninger. Netthinneløsning og blødning i øyebunnen er også karakteristiske skader. Det samme er ribbensbrudd. Det sakkyndige vitnet Arne Stray-Pedersen forklarte at spedbarns ribben består av føyelig brusk, som det skal svært mye til før bryter. B hadde ribbensbrudd ved festet ved ryggraden og på sidene, steder der spedbarns ribben gjerne bryter dersom de blir klemt i et hardt grep. ...

Aktor har anført at tiltalte filleristet B ved minst tre anledninger. Lagmannsretten kan imidlertid ikke se bort fra at det ikke dreier seg om mer enn to anledninger. ...

Etter en samlet vurdering av bevisene, er lagmannsretten overbevist om at den siste filleristingen skjedde natt til 17. desember 2014. Foreldrene har forklart at det var tiltalte som skulle se til B den natten. ...

Lagmannsretten er overbevist om at den første filleristingen skjedde i tiden etter at B hadde vært på 6-ukerskontroll hos lege og helsesøster 24. november 2014, ca. tre uker før han ble påført de dødelige skadene. Hodeomkretsen var da normal, og det ble ikke funnet noe påfallende. ...

Etter en samlet vurdering av disse bevisene legger lagmannsretten etter dette til grunn at den første filleristingen skjedde 2-3 uker før B ble påført de dødelige skadene, og at den reduserte allmenntilstanden [de siste ukene før han døde] i hovedsak skyldtes blødninger under den harde hjernehinnen og ribbensbrudd som følge av filleristingen."

- (15) Jeg ser først på anken over lovanvendelsen. Spørsmålet er om lagmannsretten har anvendt forsettsformen *dolus eventualis* uriktig.
- (16) *Dolus eventualis* er nå definert i straffeloven 2005 § 22 bokstav c som har slik ordlyd:

"Forsett foreligger når noen begår en handling som dekker gjerningsbeskrivelsen i et straffebud

...

c) holder det for mulig at handlingen dekker gjerningsbeskrivelsen, og velger å handle selv om det skulle være tilfellet."

- (17) Bestemmelsen lovfester *dolus eventualis* i form av positiv innvilgelse som en av forsettsvariantene, og den viderefører rettstilstanden etter straffeloven 1902.
- (18) I Høyesteretts ankeutvalgs dom HR-2018-587-U, som opphevet lagmannsrettens første dom i saken, heter det om denne skyldformen i avsnitt 17:

"Høyesterett har i en rekke saker understreket at forsett i form av positiv innvilgelse bare foreligger dersom gjerningsmannen har ansett følgen som mulig og har tatt det standpunkt at han foretar handlingen selv om følgen inntreffer. Det er dette siste elementet som skiller forsettet fra den bevisste uaktsomhet. Utvalget viser til Rt-2004-1764, Rt-2009-750, Rt-2009-1014 og Rt-2011-747, og til redegjørelsen hos Matningsdal, Straffeloven, side 198-199. I saken her innebærer dette at lagretten, for å kunne svare ja på spørsmålet om tiltalte var skyldig i drap, ikke kunne nøye seg med å finne bevist utover enhver rimelig tvil at tiltalte var oppmerksom på muligheten for at barnet kunne dø som følge av ristingen, men likevel valgte å utsette barnet for denne behandlingen. Lagretten måtte også finne det bevist utover rimelig tvil at tiltalte bevisst tok det standpunktet at han ville riste barnet selv om det skulle føre til at barnet døde."

- (19) Lagmannsretten var som nevnt satt med lagrette, og det var følgelig denne som tok stilling til skyldspørsmålet. Lagrettens kjennelse skal ikke begrunnes. Ved overprøving av lagmannsrettens lovanvendelse under skyldspørsmålet må det tas stilling til hva lagretten mest sannsynlig har lagt til grunn, jf. Rt-2009-750 avsnitt 80 med videre henvisninger. Ved denne vurderingen må det i første rekke sees hen til rettsbelæringen når denne er protokollert eller det – som her – er fremlagt utskrift av lydopptak av denne. I tillegg kan vurderingen bygge på den beskrivelse av den straffbare handlingen som er gitt som grunnlag for straffutmålingen. Jeg viser her til Rt-2009-750 avsnitt 80, Rt-2011-172 avsnitt 28 og Rt-2011-747 avsnitt 11.
- (20) Jeg ser først på rettsbelæringen. Under gjennomgangen av vilkåret om subjektiv skyld redegjøres det innledningsvis for forsettsformene hensikt og sannsynlighetsforsett. Deretter heter det:

"Forsettskravet rekker imidlertid lenger enn det, slik både aktor og forsvarer har vært inne på. Og dette er forsett i form av en positiv innvilgelse av følgen litt sånn teknisk uttrykt, men praktisk, så betyr det da at kravet til forsett blir oppfylt dersom gjerningspersonen har innsett følgene av en handling som mulig. Og har tatt det

standpunkt, altså bestemt seg for, at han foretar handlingen selv om denne følgen skulle inntre.

I denne saken innebærer dette at lagretten for å kunne svare ja på spørsmålet om tiltalte er skyldig i drap, må finne det bevist utover enhver rimelig tvil at tiltalte var oppmerksom på muligheten for at B kunne dø som følge av handlingen, den filleristingen, og at han bevisst tok det standpunktet at han ville filleriste B selv om det skulle føre til at B døde, for så å gjennomføre handlingen. Høyesterett har beskrevet dette slik, for denne saken litt omformulert."

(21) Det er således intet *i rettsbelæringen* som etterlater tvil om at lagretten har forstått skyldkravet riktig.

(22) Jeg går så over til å se på lagmannsrettens straffutmålingspremisser. Her uttaler lagmannsretten:

"Basert på lagrettens kjennelse, og under hensyn til at det ved rimelig tvil skal legges til grunn det gunstigste alternativet for tiltalte, baserer lagmannsretten straffutmålingen på at tiltalte ikke holdt det for mest sannsynlig at B ville dø av filleristingen natt til 17. desember 2014. Tiltalte var imidlertid klar over at B kunne dø som følge av filleristingen, og bestemte seg like fullt for å filleriste barnet selv om det skulle føre til at barnet døde."

(23) Dette er en korrekt anvendelse av *dolus eventualis*. Spørsmålet er om lagmannsrettens straffutmålingspremisser for øvrig har uttalelser som viser at lagretten har anvendt skyldkravet feil.

(24) Forsvareren har gjort gjeldende at lagmannsrettens begrunnelse på enkelte punkter underbygger at lagmannsretten reelt sett har ansett A for å ha utvist uaktsomhet i forhold til skadefølgen.

(25) I ett av avsnittene i dommen som er fremhevet, heter det:

"Ut fra tiltaltes forklaring framstår de to tilfellene av filleristing som uforståelige handlinger. De sakkyndige vitnene har forklart at det man kjenner fra saker om filleristing, er at omsorgspersoner i frustrasjon rister barnet for å få det til å være stille og at skaden skjer på få sekunder – 5–10 sekunder. Etersom straffutmålingen ved tvil skal baseres på det alternativet som er gunstigst for tiltalte, legger lagmannsretten til grunn at det var dette som skjedde også i denne saken. Det legges videre til grunn at en medvirkende årsak kan ha vært at tiltalte ønsket å bidra til at barnets mor fikk tilstrekkelig søvn."

(26) Det fremgår også at barnets mor og morens søster ved enkelte anledninger oppfattet tiltalte som hardhendt, og at tiltalte "føyset" dette bort med at "han dør ikke av det".

(27) Lagmannsretten uttaler videre:

"Tiltalte var klar over at B hadde en stadig mer redusert allmenntilstand, og det er skjerpene at han filleristet B enda en gang mens han var syk og åpenbart tålte enda mindre enn normalt. Tiltalte var neppe klar over hvor store skadene etter den første filleristingen var, men lagmannsretten ser helt bort fra at han ikke så det som mest sannsynlig at den reduserte allmenntilstanden i hvert fall delvis hadde sammenheng med hendelsen. Han var også klar over at andre, blant annet barnets mor og tante, oppfattet ham som hardhendt. For å få ham til å være mindre hardhendt hadde barnets mor til og med på et tidspunkt forut for 17. desember 2014 vist ham en artikkel som

handlet om foreldre som hadde skadet barnet sitt. Han hadde derfor all oppfordring til å være oppmerksom på uheldige sider ved sin egen håndtering av B."

- (28) Jeg er enig med forsvarer i at enkelte av disse betraktningene isolert sett nok kan bringe tankene i retning av at tiltalte handlet *bevisst uaktsomt med hensyn til dødsfølgen*. Uttalelsene kan imidlertid ikke vurderes isolert. Lagmannsretten har i straffutmålingspremissene først redegjort for det faktum den fant bevist, for deretter – som ledd i straffutmålingen – å ta stilling til om det foreligger særdeles skjerpene omstendigheter, jf. straffeloven 1902 § 233 andre ledd. De uttalelsene det er vist til, må slik jeg ser det leses i denne kontekst.
- (29) Dommen inneholder heller ikke konkrete uttalelser som viser at forsettskravet er anvendt uriktig eller som står i direkte motstrid til riktig lovanvendelse. At tiltalte handlet i frustrasjon og at filleristingen vanligvis skjer i løpet av kort tid, kan ikke *i seg selv* utelukke at kravet til forsett er oppfylt. Til dette kommer at dommen, som jeg har nevnt, inneholder en korrekt anvendelse av forsettsformen *dolus eventualis*. Når dommen holdes opp mot lagmannens rettsbelæring, må det etter mitt syn legges til grunn at lagretten har anvendt skyldkravet riktig.
- (30) Det neste spørsmålet er om *domsgrunnene* i tilknytning til anvendelsen av denne forsettsformen er mangelfulle. Forsvareren har her anført at lagmannsretten skulle begrunnet hvorfor det legges til grunn at det foreligger drapsforsett i lys av det som ellers fremkommer i dommen.
- (31) Det følger av straffeprosessloven § 40 første ledd, slik den lød før opphevelsen av lagretteordningen, at bevisvurderingen under skyldspørsmålet ikke skal begrunnes når lagmannsretten er satt med lagrette. Men i alle saker som har vært behandlet med meddomsrett, skal hovedpunktene i rettens bevisvurdering angis, jf. § 40 femte ledd. Bestemmelsen får ikke direkte anvendelse i lagrettesaker. I rettspraksis er det imidlertid lagt til grunn at begrunnelsesplikten gjelder analogisk for lagmannsrettens bevisvurdering under reaksjonsspørsmålet i disse sakene, jf. blant annet plenumssaken inntatt i Rt-2009-750, se avsnitt 76.
- (32) Det kan videre helt unntaksvis foreligge plikt til å begrunne skyldspørsmålet. Om dette heter det i Rt-2010-865 avsnitt 19 og 22:
- "(19) Det er naturlig å forstå flertallet [i Rt-2009-1439] slik at det mente at lagmannsrettens dom nærmest 'ropte på' en forklaring på hvordan det forholdet tingretten hadde sett på som 'svært lite sannsynlig' – på bakgrunn av samme bevisituasjon – nå kunne være hevet over rimelig tvil.
- (22) Samlet viser avgjørelsene fra høsten 2009 at vi står overfor et snevert unntak fra hovedregelen om at bevisvurderingen under skyldspørsmålet ikke skal begrunnes i saker med lagrette, jf. straffeprosessloven § 40 første ledd. Bare der det foreligger et konkret behov for begrunnelse – som trer klart frem – fordi sentrale punkter i bevisvurderingen blir stående uforklart, vil det være nødvendig å begrunne bevisresultatet."
- (33) Unntaksregelen er med andre ord snever. Spørsmålet er om det i saken her er et konkret behov for begrunnelse – som trer klart frem – fordi sentrale punkter ellers blir stående uforklart. Lagmannsrettens dom må i så fall oppheves, jf. straffeprosessloven § 343 andre ledd nr. 8.

- (34) Et konkret behov for begrunnelse vil i første rekke kunne oppstå når tiltalte blir dømt i lagmannsretten etter å ha vært frifunnet eller dømt for et mindre alvorlig forhold i tingretten, jf. Rt-2010-865 avsnitt 23. Det fremkommer der at det også vil kunne ha betydning hvor omfattende tingrettens begrunnelse for sitt bevisresultatet er.
- (35) Tiltalte er i saken her dømt i to instanser. Tingretten delte seg riktignok i et flertall og et mindretall, men i flertallets begrunnelse er kravet til dolus eventualis korrekt gjengitt, og dommen inneholder en grundig gjennomgang av bevisene.
- (36) Disse forholdene tilsier at lagmannsretten i utgangspunktet ikke hadde plikt til å begrunne bevisvurderingen under skyldspørsmålet. Lagmannsretten har imidlertid gitt en utfyllende begrunnelse i straffutmålingspremissene. Spørsmålet er om det her er uttalelser som kan skape tvil om lagretten har forstått og anvendt forsettsformen dolus eventualis riktig, slik forsvareren har gjort gjeldende.
- (37) Etter mitt syn er ikke dette tilfellet. Her viser jeg til de momenter som jeg allerede har fremhevet i min vurdering av lovanvendelsesanken. Lagmannsretten har i utgangspunktet gitt et korrekt uttrykk for hva som ligger i dolus eventualis anvendt på faktum i saken. Straffutmålingspremissene inneholder ingen konkrete uttalelser som gjengir forsettskravet uriktig eller ufullstendig. De uttalelsene som forsvareren har fremhevet, kan ikke leses isolert, men må sees i sammenheng med begrunnelsen for øvrig. Som jeg har vært inne på, står uttalelsene dessuten ikke i motstrid til en korrekt forståelse av dolus eventualis. Det hefter etter dette ikke mangler ved domsgrunnene som kan føre til opphevelse.
- (38) Anken over lovanvendelsen og saksbehandlingen kan ikke føre frem, og det skal da utmåles straff for forsettlig drap.
- (39) Lagmannsretten har funnet at det foreligger "særdeles skjerpene omstendigheter" og har domfelt etter straffeloven 1902 § 233 andre ledd. Jeg nevner at straffeloven 2005 § 275 ikke inneholder en tilsvarende gradering. Det er forutsatt i forarbeidene at det er relevant å se hen til praksis etter straffeloven 1902 § 233 første og andre ledd, jf. Ot.prp. nr. 22 (2008–2009) side 432. Både etter ny straffelov § 275 og gammel straffelov § 233 andre ledd er strafferammen fra 8 til 21 års fengsel. Maksimumsstraffen etter § 233 første ledd er fengsel i 15 år.
- (40) I Rt-2014-268 avsnitt 12 heter det om uttrykket "særdeles skjerpene omstendigheter":
- "Uttrykket 'særdeles skjerpene omstendigheter' er i praksis forstått slik at det legges opp til en relativt bred vurdering. Selve drapshandlingen vil stå sentralt, men også bakgrunnen for handlingen, domfeltes subjektive forhold og etterfølgende omstendigheter tillegges vekt. Ettersom enhver forsettlig og straffbar drapshandling nesten unntaksfritt er brutal og gruoppvekkende i seg selv, må det komme en god del mer til for å kunne konkludere med at det foreligger 'særdeles skjerpene omstendigheter'. Jeg viser til Rt-2004-407 avsnitt 15."**
- (41) Jeg tar etter dette som utgangspunkt at det skal foretas en relativt bred helhetsvurdering der selve drapshandlingen står sentralt, og at det skal mye til for å henføre handlingen under straffeloven 1902 § 233 andre ledd.

- (42) Jeg viker tilbake for å si at det *alltid* foreligger "særdeles skjerpene omstendigheter" i saker om filleristing av spedbarn. Det er imidlertid på den ene siden klart skjerpene at drapet ble begått av en omsorgsperson som B var helt avhengig av. Det handler om et lite, forsvarsløst spedbarn på 10 uker som ble drept av sin egen far, og som var ute av stand til å gjøre motstand.
- (43) Jeg tillegger også handlingen forut for drapet – den første filleristingen – vekt i skjerpene retning. B ble påført skader som må ha medført smerter og redsel, blant annet må ribbensbruddene ha vært smertefulle. Filleristingen hadde også påført B redusert allmenntilstand i noen uker før han ble utsatt for drapshandlingen, og lagmannsretten så helt bort fra at tiltalte ikke så det "som mest sannsynlig at den reduserte allmenntilstanden i hvert fall delvis hadde sammenheng med hendelsen". Tiltalte hadde dessuten fått oppfordring fra mor om å være mer varsom.
- (44) På den annen side må skyldgraden trekkes inn. Skyldformen *dolus eventualis* utgjør forsettets nedre grense, og det preger bedømmelsen at voldsutøvelsen er skjedd i frustrasjon i løpet av kort tid.
- (45) Etter mitt syn står vi her overfor en helt annen situasjon enn i Rt-2014-268 og Rt-1989-1330. I dommen fra 2014 ble handlingen betegnet som "torturlignende", og i avsnitt 13 heter det:

"Etter mitt syn er det klart at straffeloven § 233 andre ledd får anvendelse i denne saken. Hendelsesforløpet taler for seg: Med det for øye å gjøre opp for et økonomisk mellomværende, oppsøkte de to domfelte D i hans hjem midt på natten. De truet ham og de utsatte ham over en periode på mellom en halv og en hel time for grov vold, blant annet ved å benytte et brekkjern med hammerhode som de selv hadde tatt med til stedet. Mishandlingen svekket etter hvert D så mye at han var ute av stand til å gjøre noen reell motstand. Det første hengningsforsøket mislyktes fordi ledningen som ble benyttet ikke tålte belastningen. Etter å ha prøvd å flykte, ble D pånytt hengt – nå i en lastestropp som tålte vekten av ham – slik at kun fremste del av fotsålene så vidt hadde kontakt med gulvet. Slik ble han hjelpeløst hengende til han døde av kvelning. Lagmannsretten har karakterisert behandlingen som 'torturlignende' og fremhevet at D må ha opplevd 'vedvarende dødsangst'. De domfelte hadde god tid til overveielse og til å vurdere konsekvensen av sine handlinger."

- (46) Det skal videre, som jeg har nevnt, en god del til for å konkludere med at det foreligger "særdeles skjerpene omstendigheter". Et forsettlig drap er i seg selv "gruoppvekkende".
- (47) Jeg er etter en samlet vurdering kommet til at det ikke foreligger "særdeles skjerpene omstendigheter", og straffen skal utmåles etter straffeloven 1902 § 233 første ledd. Strafferammen er da som nevnt 8 til 15 års fengsel.
- (48) I Prop. 97 L (2009–2010) fremgår det på side 38 at straffen for drap begått uten at det gjør seg gjeldende særlig formildende eller skjerpene omstendigheter, tidligere lå på fengsel i rundt 10 år, men at straffen etter departementets oppfatning for "ordinære" drap i utgangspunktet ikke bør settes under 12 år.
- (49) De forhold jeg allerede har vist til som kunne tale for at det her foreligger "særdeles skjerpene omstendigheter", må ved utmåling av straffen etter § 233 første ledd tillegges vekt i skjerpene retning. Jeg fremhever særlig at det dreier seg om voldsutøvelse mot et lite, forsvarsløst barn, og at det ble brukt stor kraft. Allmennpreventive hensyn og en

generell styrking av barns rettsvern i lovgivningen tilsier også at det her utmåles en streng straff.

- (50) Utgangspunktet bør være fengsel i 13 år. Det må imidlertid gjøres fradrag for lang saksbehandlingstid. Ankeforhandlingene for lagmannsretten var opprinnelig berammet til juni 2017, men måtte utsettes to ganger på grunn av forhold tiltalte ikke kan lastes for. Og lagmannsrettens dom 4. januar 2018 ble, som nevnt, opphevet, og ny ankeforhandling ble gjennomført høsten 2018. Tiltalte kan heller ikke lastes for denne forsinkelsen. Det er nå gått over fire år siden drapshandlingen. Jeg er enig med lagmannsretten i at det må gjøres et markert fradrag i straffen, og at dette passende kan settes til ett år.
- (51) På denne bakgrunn mener jeg at straffen her passende bør settes til fengsel i 12 år.
- (52) Jeg stemmer for denne

D O M :

1. I lagmannsrettens dom, domsslutningen punkt 1, gjøres den endring at A, født 00.00.1986, dømmes for overtredelse av straffeloven 1902 § 233 første ledd til fengsel i 12 – tolv – år. Til fradrag i straffen kommer 1 111 – ettusenethundreogelleve – dager for utholdt frihetsberøvelse.
 2. For øvrig forkastes As anke.
- (53) Dommer **Bergsjø:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende, dommer Normann.
- (54) Kst. dommer **Lindsetmo:** Likeså.
- (55) Dommer **Falch:** Likeså.
- (56) Dommer **Indreberg:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende når det gjelder domfeltes anke over lovanvendelsen og saksbehandlingen. Når det derimot gjelder straffutmålingen, har jeg et annet syn enn førstvoterende idet jeg er kommet til at straffen bør være strengere.
- (57) Riktig nok er også jeg, under tvil, kommet til at det ikke foreligger særdeles skjerpene omstendigheter. De skjerpene omstendighetene bør imidlertid tillegges større vekt, og forsettsformen mindre vekt, slik jeg ser det. Jeg ser særlig hen til at gjerningsmannen var offerets far, den forutgående filleristingen og hardhendte behandlingen av barnet over flere uker, den manglende åpenheten om dette overfor mor og lege når barnets allmenntilstand som følge av dette ble svekket, barnets alder, sårbarhet og avhengighet av far, samt de allmennpreventive hensyn. Etter mitt syn bør straffen i utgangspunktet settes til fengsel i 14 år. Jeg er enig i at tidsforløpet tilsier at det gjøres et fradrag på ett år.

(58) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

1. I lagmannsrettens dom, domsslutningen punkt 1, gjøres den endring at A, født 00.00.1986, dømmes for overtredelse av straffeloven 1902 § 233 første ledd til fengsel i 12 – tolv – år. Til fradrag i straffen kommer 1 111 – ettusenethundreogelleve – dager for utholdt frihetsberøvelse.
2. For øvrig forkastes As anke.